

Poznań, dnia 25 marca 2020 r.

Postępowanie restrukturyzacyjne sposobem na wyjście z kłopotów finansowych przedsiębiorców

Negatywne konsekwencje pandemii wirusa Covid-19 odczujemy wszyscy, ponieważ choroba ta zagraża nie tylko zdrowiu i życiu ludzi, ale bardzo silnie uderza w gospodarkę. Wiele firm, szczególnie mniejszych może nie udźwignąć długotrwałych przestojów, co może skutkować wzrostem postępowań upadłościowych, które są ostatecznością. Ratunkiem w tych trudnych dla nas wszystkich czasach może być wdrożenie procedury restrukturyzacyjnej, która pozwala zastosować działania naprawcze zmierzające do ochrony firm przed upadłością.

Prawo restrukturyzacyjne daje możliwość uruchomienia czterech różnych postępowań, które skierowane są do dłużników zagrożonych niewypłacalnością i oferują one różny zakres ochrony i ułatwień w naprawie przedsiębiorstwa, tak aby zachować jego substancję.

Ustawa Prawo Restrukturyzacyjne normuje cztery rodzaje postępowań restrukturyzacyjnych, które przewidują różny stopień ingerencji państwa w stosunki cywilnoprawne dłużnika z jego wierzycielami, a także jego kontrahentami. Wyróżniamy następujące postępowania:

- a) Postępowanie o zatwierdzenie układu
- b) Przyspieszone postępowanie układowe
- c) Postępowanie układowe
- d) Postępowanie sanacyjne.

Poniżej przedstawiamy syntetycznie najważniejsze informacje dotyczące każdego z postępowań wraz z opisem skutków jakie powoduje wdrożenie danej procedury.

Prosimy o kontakt z Kancelarią MASIOTA – adwokaci i radcowie prawni w razie pytań, które mogą się Państwu nasunąć po lekturze tej informacji prawnej.

1. POSTĘPOWANIE O ZATWIERDZENIE UKŁADU

Opis procedury:

Postępowanie o zatwierdzenie układu wśród wszystkich rodzajów postępowań restrukturyzacyjnych jest najmniej sformalizowanym i stosunkowo najprostszym postępowaniem, ponieważ inicjatywa jego prowadzenia została przerzucona niemal w całości na dłużnika, przy ograniczonej roli sądu. Niniejsze postępowanie umożliwia zawarcie układu w wyniku samodzielnego zbierania głosów wierzycieli przez dłużnika i opiera się na ścisłej współpracy dłużnika z nadzorcą układu (osoba posiadająca licencję doradcy restrukturyzacyjnego), który doradza dłużnikowi pod kątem ekonomiczno- prawnym oraz czuwa nad sprawnym przeprowadzeniem

Dla kogo:

Niniejsze postępowanie sprawdzi się u tych z Państwa, którzy zauważają pierwsze symptomy kłopotów w firmie i przewidując na przyszłość sytuację, spodziewają się możliwości wystąpienia kłopotów finansowych.

MASIOTA
adwokaci i radcowie
prawni

Adres korespondencyjny:

Poznań
ul. Paderewskiego 6/2, 61-770 Poznań
tel. +48 61 852 36 23
kancelaria@masiota.com

Oddział:

Warszawa
ul. Trębacka 4, 00-074 Warszawa
tel. +48 22 630 94 49
office@masiota.com

www.masiota.com

Niniejsze postępowanie może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem.

Skutki otwarcia procedury o zatwierdzenie układu:

- zarząd majątkiem przedsiębiorstwa zostaje przy dłużniku
- wprowadzenie nadzorcy układu, który czuwa nad prawidłowością i zgodnością z prawem działań dłużnika, co dodatkowo zwiększa ich wiarygodność
- możliwość przeprowadzenia bezpośrednich negocjacji z wierzycielami i wypracowanie najbardziej optymalnych rozwiązań
- dłużnika w związku z przygotowaniem propozycji układowych
- postępowanie powinno trwać stosunkowo krótko, ponieważ przepisy przewidują krótkie terminy instrukcyjne dla sądu (postanowienie o zatwierdzeniu układu powinno być wydane w terminie dwóch tygodni od dnia złożenia wniosku)
- znaczna swoboda w przeprowadzeniu niniejszego postępowania
- co do zasady, niniejszy rodzaj postępowania nie zapewnia ochrony dłużnika przed egzekucją komorniczą, postępowanie to nie powoduje zawieszenia toczących egzekucji. Niemniej, ochrona jest przewidziana w okresie od dnia wydania postanowienia o zatwierdzeniu układu do dnia jego uprawomocnienia - wówczas postępowanie egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, wszczęte przed dniem układowym, ulega zawieszeniu z mocy prawa. Ponadto sędzia-komisarz na wniosek dłużnika lub nadzorcy sądowego może uchylić zajęcie dokonane w postępowaniu egzekucyjnym lub zabezpieczającym dotyczącym wierzytelności objętej z mocy prawa układem, jeżeli jest to konieczne do dalszego prowadzenia przedsiębiorstwa dłużnika

2. PRZYSPIESZONE POSTĘPOWANIE UKŁADOWE

Opis procedury:

Kolejnym rodzajem postępowania restrukturyzacyjnego jest Przyspieszone postępowanie układowe, które umożliwia dłużnikowi zawarcie układu z wierzycielami po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności w uproszczonym trybie.

Przyspieszone postępowanie układowe powinno odbyć się możliwie sprawnie i szybko, dlatego też przewidziano krótsze terminy na rozpoznanie wniosku restrukturyzacyjnego oraz przygotowanie spisu wierzytelności i spisu wierzytelności spornych, a także planu restrukturyzacyjnego przez nadzorcę sądowego. Czas trwania takiego postępowania powinien wynosić ok. 3-4 miesiące, niestety - w praktyce - terminy są dłuższe. Ponadto, niniejsze postępowanie nie przewiduje możliwości składania przez wierzycieli sprzeciwów dotyczących spisu wierzytelności, co także ma wpływ na szybkość postępowania

Dla kogo:

Przyspieszone postępowanie układowe może być prowadzone wobec dłużnika niewypłacalnego lub zagrożonego niewypłacalnością, tylko wtedy, kiedy suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem nie przekracza 15%.

Skutki otwarcia przyspieszonego postępowania układowego:

- co do zasady zarząd nad przedsiębiorstwem pozostaje przy dłużniku, jednakże na dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu konieczne będzie uzyskanie zgody nadzorcy sądowego
- przyznanie dłużnikowi ochrony jego majątku przed działaniami ze strony wierzycieli. Z dniem otwarcia postępowania zawieszeniu ulegają postępowania egzekucyjne dotyczące wierzytelności objętej z mocy prawa układem, a wszczęcie postępowania egzekucyjnego, co do takiej wierzytelności po dniu otwarcia postępowania restrukturyzacyjnego jest niedopuszczalne
- możliwość uchylenia zajęć rachunków bankowych przez Sędziego-komisarza

- wyłączenie wpływu wierzycieli biernych i niechętnych do oddania głosu na możliwość zawarcia układu; konieczności przeprowadzania procedury zmierzającej do rozstrzygnięcia statusu spornych wierzytelności jako warunku zwołania zgromadzenia wierzycieli
- ochrona dłużnika przed rozwiązaniem umów kluczowych z punktu widzenia dalszego działania przedsiębiorstwa z powodu ich niewykonywania w okresie poprzedzającym otwarcie przyspieszonego postępowania układowego

3. POSTĘPOWANIE UKŁADOWE

Opis procedury:

Postępowanie układowe umożliwia dłużnikowi zawarcie układu po sporządzeniu i zatwierdzeniu spisu wierzytelności. Omawiane postępowanie jest przeznaczone dla tych dłużników, którzy borykają się z poważniejszymi problemami finansowymi, jednakże ich sytuacja nie jest na tyle poważna, aby przedsięwziąć nadzwyczajne działania.

Dla kogo:

Postępowanie układowe może być prowadzone, jeżeli suma wierzytelności spornych uprawniających do głosowania nad układem przekracza 15% sumy wierzytelności uprawniających do głosowania nad układem. Ponadto, już we wniosku o otwarcie postępowania układowego, dłużnik musi wykazać, że w toku postępowania będzie w stanie regulować na bieżąco wszystkie zobowiązania, które powstaną po dniu otwarcia restrukturyzacji. Brak spełnienia tej przesłanki będzie skutkowało odmową wszczęcia niniejszego postępowania.

Skutki otwarcia postępowania układowego:

- w wypadku otwarcia postępowania układowego zasadą jest utrzymanie zarządu dłużnika. Odebranie zarządu dłużnikowi ma charakter wyjątkowy i może mieć miejsce dopiero po otwarciu postępowania
- z chwilą otwarcia postępowania układowego majątek dłużnika staje się masą układową. Majątek ten służyć ma już nie swojemu właścicielowi, ale jego wierzycielom na warunkach określonych w przyszłym układzie
- po otwarciu postępowania układowego ani dłużnik, ani nadzorca sądowy (ani zarządca przy zarządzie odebranych) nie tylko nie muszą, ale i nie mogą wykonywać zobowiązań objętych układem. Układem objęte są wierzytelności w stosunku do dłużnika powstałe przed dniem otwarcia postępowania
- niedopuszczalność prowadzenia egzekucji po otwarciu postępowania układowego. Postępowania egzekucyjne będące w toku ulegają zawieszeniu z mocy prawa, a następnie umorzeniu w razie prawomocnego zatwierdzenia układu

4. POSTĘPOWANIE SANACYJNE

Dla kogo:

Postępowanie sanacyjne przeznaczone jest dla dłużników zagrożonych niewypłacalnością lub niewypłacalnych, którzy wymagają gruntownej restrukturyzacji. Jest to najdalej idące postępowanie restrukturyzacyjne, przewidujące znaczną ingerencję w sferę zarządzania przedsiębiorstwem, które przeznaczone jest dla dłużników wymagających głębokiej restrukturyzacji. Poziom wierzytelności spornych jest bez znaczenia, istotne natomiast jest wykazanie zdolności dłużnika do zaspokajania bieżących kosztów i zobowiązań powstałych po otwarciu postępowania sanacyjnego, albowiem w przypadku braku tej zdolności sąd oddali wniosek.

Skutki otwarcia postępowania sanacyjnego:

- otwarcie postępowania sanacyjnego powoduje wygaśnięcie prokury oraz innych pełnomocnictw udzielonych przez dłużnika. Zarządca może w toku postępowania sanacyjnego udzielać pełnomocnictw, w tym prokury

- otwarcie postępowania sanacyjnego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych, administracyjnych, sądownoadministracyjnych i przed sądami polubownymi w celu dochodzenia wierzytelności podlegających umieszczeniu w spisie wierzytelności
- postępowanie egzekucyjne skierowane do majątku dłużnika wchodzącego w skład masy sanacyjnej **wszczęte przed dniem otwarcia** postępowania sanacyjnego **ulega zawieszeniu z mocy prawa z dniem otwarcia postępowania**. Na wniosek dłużnika lub zarządcy sędzia-komisarz postanowieniem stwierdza zawieszenie postępowania egzekucyjnego. Zawieszone w tym trybie postępowania umarzone są z mocy prawa po uprawomocnieniu się postanowienia o zatwierdzeniu układu. Nie ma zatem możliwości prowadzenia jakiegokolwiek postępowania egzekucyjnego (poza egzekucją alimentów i niektórych rent – art. 312 ust. 5 PrRestr) po otwarciu postępowania sanacyjnego. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego oznacza, iż organ egzekucyjny sumy uzyskane w zawieszonym postępowaniu przekazuje z urzędu do masy sanacyjnej (na rachunek dłużnika). Przekazanie dotyczy całych sum uzyskanych bez prawa dokonywania przez organ egzekucyjny jakichkolwiek potrąceń. W szczególności niedopuszczalne jest postanowienie komornika o ustaleniu własnego wynagrodzenia i potrąceniu go z wyegzekwowanej lub zabezpieczonej kwoty
- po otwarciu postępowania sanacyjnego niedopuszczalne jest skierowanie egzekucji do majątku wchodzącego w skład masy sanacyjnej oraz wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu lub zarządzenia zabezpieczenia na majątku dłużnika (z wyjątkiem zabezpieczenia i egzekucji roszczeń alimentacyjnych oraz roszczeń o rentę z tytułu odpowiedzialności za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia albo utratę żywiciela oraz o zamianę uprawnień objętych treścią prawa dożywocia na dożywotnią rentę)
- jeżeli przed dniem otwarcia postępowania postanowienie o zabezpieczeniu poprzez zajęcie rachunku bankowego, wierzytelności lub ruchomości czy zakaz zbywania i obciążania rzeczy uprawomocniło się, **to i tak zabezpieczenie upada, gdyż żadne postępowanie zabezpieczające lub egzekucyjne nie może być dalej prowadzone przeciwko zarządcy lub dłużnikowi w postępowaniu sanacyjnym**. Zatem jeżeli w wykonaniu udzielonego zabezpieczenia środki dłużnika zostały przekazane do depozytu sądowego, komornik z chwilą wydania postanowienia o otwarciu postępowania sanacyjnego ma obowiązek wydać wszystkie kwoty zarządcy masy sanacyjnej
- w przypadku dokonania w toku postępowania sanacyjnego sprzedaży ruchomości lub nieruchomości następuje zrównanie skutków sprzedaży w postępowaniu sanacyjnym ze sprzedażą w postępowaniu upadłościowym, która z kolei poprzez [art. 313 PrUp](#) jest zrównana w swoich skutkach ze sprzedażą egzekucyjną. Sprzedaż w postępowaniu sanacyjnym powoduje wygaśnięcie wszelkich zobowiązań ciążących na nieruchomości

Maja Chwaliszewska – radca prawny, doradca restrukturyzacyjny